

Grøn genstart

13 grønne initiativer til genstart af Danmark

Igangsætte renoveringsprojekter i Landsbyggefonden

Regeringen kan stimulere økonomien med klimaet for øje gennem energirenoveringer af den almene boligsektor med midler fra Landsbyggefonden. Der er i alt 453 godkendte renoveringsprojekter i Landsbyggefonden, som står i kø og venter på at kunne komme i gang. De 453 projekter har et samlet finansieringsbehov på 18,4 mia. kr., og de kan sættes i gang her og nu. Det er endda midler, som ikke skal findes i statskassen, da det er projekter, der finansieres af opsparede midler via Landsbyggefonden.

90 pct. af byggerierne kan ifølge BL igangsættes inden for 1-2 måneder. Køen på de 453 konkrete renoveringssager indeholder godt 72.000 boliger. 2/3 af renoveringerne vedrører klimaskærmen og vil reducere varmekonsumet markant. Besparelspotentialet er 30-40 pct., da mange af bygningerne er af ældre dato.

En gennemregning på den makroøkonomiske model ADAM viser ifølge BL, at byggeri for en milliard som standard giver 800 flere beskæftigede, heraf 400 udenfor byggeri. For renoveringer er tallet større, og det er trækker på virksomheder og service udenfor byggeriet også.

Afskaffe afgift på overskudsvarme

Afgiften på certificeret overskudsvarme skal fjernes. I dag går meget god varme til spilde, fordi der er afgifter på det, mens andet varme fra biomasse ikke betaler afgifter. Mange virksomheder står med overskudsvarmeprojekter, som er gode for klimaet, gode for fjernvarmekunder og gode for samfundsøkonomien, men de bliver ikke til noget pga. overskudsvarmeafgiften. Det bør ændres, så de pågældende virksomheder kan få en ekstra indtjening og fjernvarmekonsumet en lavere varmeregning.

Der findes allerede overskudsvarmeprojekter, som er klar til at blive udført, og som kan levere både arbejdspladser og grøn varme. Initiativet vil derfor have en hurtig beskæftigelseseffekt.

Ifølge [Skatteministeriet](#) vil omkostningerne være 45 mio. kr. varigt efter adfærd og tilbageløb.

I februar i år vedtog Folketinget at nedsætte overskudsvarmeafgiften for virksomheder, der får en certificering som "ægte overskudsvarme". Certificeringsordningen er derfor allerede ved at blive udformet.

Udbredelse af varmepumper

Dette og de følgende to initiativer skal gøre det mere attraktivt at installere varmepumper, som bruger grøn strøm i stedet for fossil energi.

Flere danskere skal have grøn strøm i deres radiatorer og have gavn af at skifte deres oliefyr ud. Det kan vi hjælpe på vej med flere initiativer, som

godt nok koster penge i statskassen, men samtidig sætter gang i hjulene. Derfor er corona-krisen det oplagte tidspunkt at igangsætte disse initiativer.

Et konkret forslag er at sænke elvarmeafgiften ved at give flere husstande adgang til den lave elvarmeafgift og ved at sænke elvarmeafgiften yderligere. Man kan fx

- sænke grænsen for elvarmeafgiften fra 4.000 kWh til 3.000 kWh.
 - sænke elvarmeafgiften med yderligere 5 øre udover det allerede aftalte.
- Omkostningerne ved disse to lempelser forventes samlet at være ca. 200 mio. kr. årligt.

Præmie for skrotning af naturgasfyr og oliefor

Samtidig foreslår vi at fremrykke allerede vedtagne initiativer til at afkoble oliefor og gasfyr. For mange mennesker er varmepumpens pris den reelle barriere for at skrotte olie- eller gasfyret.

Derfor skal puljen fra Energiaftale 2018 til at skrotte oliefyret fremrykkes til i år. Og puljen skal gøres større end de kun 20 mio. kr., der er afsat p.t. Desuden bør skrotningspuljen både gælde oliefor- og gasfyr, men kun hvis der samtidig installeres en varmepumpe.

Initiativet sætter gang i økonomien og beskæftigelsen, når fyret skal afinstalleres og en varmepumpe installeres i stedet for. Samtidig sparer det boligejeren for udgifter til olie eller gas, når det billigere strøm kommer ind, hvilket giver flere penge at disponere over i husholdningen.

Direkte støtte til installering af store varmepumper i landbrug, service og industri

Meget af det sorte energiforbrug foregår i dag i det private erhvervsliv. Men efter corona-krisen vil mange virksomheder have svært ved at finde penge til grønne investeringer. Derfor skal staten hjælpe med skiftet væk fra sorte brændsler og over til grøn energi.

Vi foreslår, at der afsættes en pulje på fx 500 mio. kr. målrettet tilskud til fuld konvertering væk fra olie og gas til fordel for varmepumper, individuelle varmepumper eller andre grønne løsninger i industri, service og landbrug.

Grøn strøm til grønt brændstof

Vi vil afsætte penge til forskning, udvikling og demonstration af nye, umodne grønne teknologier, herunder elektrofuels.

Gennem en proces, der hedder elektrolyse, kan grøn strøm gøres til grønt brændstof. Dermed kan det erstatte fossile brændsler i industri og tung transport, hvor den grønne omstilling ellers er svær og dyr.

Samtidig kan elektrofuels (grønne brændstoffer) og P2X (omdannelse af strøm til andre brændsler) blive Danmarks næste vindmølleeventyr. Men det kræver, at vi tør satse stort nu. For at sparke gang i processen ønsker vi udbud med P2X-demonstrationsanlæg, som kan modne teknologien. Man kunne fx starte med 250 mio. kr. og derefter øge puljen gradvist. På den måde skaber vi arbejdspladser på kort sigt, med stort potentiale på langt sigt – både for økonomi og klima.

Fuld kuludfasning i industri og fjernvarme.

Kul er på vej til at blive fortid i Danmark. Men vi ønsker, at det skal gå hurtigere. Derfor skal vi allerede nu lægge os fast på hvilke grønne teknologier, der skal varme danskernes hjem om få år, når kul er ude.

Der afsættes en pulje på fx 500 mio. kr. som kan støtte projekter der sigter på fuld udfasning af kul fra industri og fjernvarme. Pengene målrettes storskala forsøg med CO2-fangst, energilagring og geotermi. Dermed får vi kul ud, samtidig med at vi modner morgendagens grønne teknologier.

De nye løsninger, som skal erstatte kulkraftværkerne, kræver i nogle tilfælde udviklings- og demonstrationsarbejde, som giver beskæftigelse på kort sigt. Når løsningerne, f.eks. geotermi, skal installeres, så giver det også beskæftigelse

Flere penge til grønne tiltag i Innovationsfonden

Grøn pulje

Innovationsfondens grønne pulje "Forsknings- og innovationsløsninger til den grønne omstilling" kan uddele midler for ca. 700 mio. kr. Men der er flere gode, grønne ansøgninger end der er midler. Ved at øge bevillingen markant – f.eks. en fordobling – kan grønne innovationsprojekter få penge, som kan komme i arbejde med det samme. Pengene skal ikke tages fra andre områder, men være nye penge.

Projekterne i denne pulje løber i 2-5 år, og der ligger lige nu konkrete projekter og venter på svar. Ved at øge midlerne vil flere få et positivt svar, og der kommer flere grønne projekter i gang. Dermed kommer midlerne ud at arbejde allerede nu og skaber vækst og beskæftigelse allerede i 2020 og et par år frem. Samtidig er det godt for den grønne omstilling på sigt.

En grøn Innobooster-ordning

Samtidig skal der tilføres et større beløb på mindst 100 mio. kr., som supplerer Innobooster-ordningen, men gør den grøn. Den "grønne Innobooster" skal være målrettet de mindre virksomheder med et grønt udviklingspotentiale.

Innobooster er et tilskud til virksomheder, der ønsker at udvikle og markedsmodne et nyt produkt, en ny service eller forbedre en proces, der øger en virksomheds konkurrenceevne og skaber vækst. I dette tilfælde kun for grønne projekter.

Modsat "grand schemes" ovenfor, så er Innobooster målrettet små og mellemstore virksomheder, der har en omsætning på mindst 2 mio. kr. samt iværksættervirksomheder, som er under 3 år gamle. Ansøgerne kan søge om mellem 50.000 kr. og 5 mio. kr. Projektet må max løbe i 2 år, og dermed sikres en beskæftigelseseffekt på den korte bane.

Succesraten for ansøgningerne af puljerne ligger normalt relativt lavt på 14% – 23% i 2018, hvilket betyder, at der er gode ansøgninger, som ikke får midler, selvom de er kvalificerede. De vil kunne få støtte med dette tiltag.

Udbygning af ladestandere til elbiler

Ladestandere er en nødvendig forudsætning for den massive udbygning med elbiler, som skal være en del af transportsektorens grønne omstilling. Klimapartnerskabet for energi forventer i deres rapport, at der skal 1,5 mio. elbiler til for at nå 70 pct.-målsætningen.

For mange bilister er rækkevidden – ud over prisen – den største hindring for at købe en elbil. Derfor er et veludbygget ladeinfrastruktur en central del af transportsektorens grønne omstilling. Samtidig har det den ekstra effekt,

at Danmark bedre kan udnytte vores gode forudsætninger for at bygge havvindmølleparker.

Klimapartnerskabet for energi forudsætter i deres rapport, at dette finansieres af private aktører, men det offentlige vil kunne støtte i en periode for at sikre beskæftigelsen på den korte bane. Initiativerne kan med fordel virke sammen med den grønne transportpulje, hvor der sandsynligvis afsættes midler til ladestandere.

Fremskyndelse af udbygning af elnettet

Danmarks el er grøn. Og vi har gode forudsætninger for at bygge flere vindmøller og flere solceller, hvis vi kan bruge strømmen. Men hvis vi skal bruge mere strøm, så skal vi også kunne transportere mere strøm rundt. Derfor er en udbygning af elnettet essentiel for den grønne omstilling.

Vi foreslår derfor, at både netselskaber og EnerginetDK hurtigst muligt skal fremrykke og igangsætte allerede planlagte projekter, som udbygger elnettet. Og hvor det er muligt, skal der igangsættes nye investeringer i at udbygge elnettet, så mere grøn el kan anvendes i systemet og gøre nettet mere robust.

Samtidig skal der lægges en plan for, hvordan og hvor meget elnettet skal udbygges. Planen skal passe til Danmarks forventede elforbrug i fremtidens elektrificerede samfund. Udbygningerne kan finansieres over tariffene.

Fremrykkede jernbaneinvesteringer

Staten har tidligere planlagt udbygning af eksisterende jernbaneinfrastruktur for mange mia. kr. bare i de kommende år. En række af tidligere planlagte projekter kan hurtig fremrykkes.

Vi foreslår derfor, at staten hurtigt skal sætte gang i en række baneinvesteringer: Allerede nu kan man gå i gang med det forberedende arbejdet på nye jernbaneknudepunkter ved Ny Ellebjerg og Glostrup stationer samt hastigheds-opgradering på jernbanen mellem Ringsted og Odense. Desuden bør den vestfynske jernbane fremrykkes, ligesom den helt nye bane over Vestfyn fra Odense til Kauslunde ved Middelfart bør påbegyndes – den vil fjerne en af jernbanens store flaskehalse.

Projekt	Pris (mia.kr.)
Hastighedsopgradering, Ringsted-Odense Fase 1	0,5
Ny Ellebjerg Station Fase 1 (2022)	0,1
Fremrykning af den vestfynske jernbane	+3,0

I alt giver det investeringer for over 3 mia. kr., som kan igangsættes med relativt kort aftræk og dermed skabe beskæftigelse på den korte bane samtidig med, at vi gavner omstillingen af transportsektoren.

Herudover ønsker vi, at regeringen igangsætter forhandlinger om det 10-årige langsigtede projekt for at skabe optimisme inden for infrastrukturområdet.

En Grøn Garantiordning – attraktive grønne investeringer for de store private investorer

Pensionselskaberne har lovet 350 mia. kr. til den grønne omstilling. Eksempelvis har pensionselskabet PKA etableret den grønne

investeringsfond SustainSolutions, der står klar med penge til grønne renoveringer.

Energieffektivisering af Danmarks bygningsmasse og industri er et centralt led i den grønne omstilling, hvis vi skal nå målet om en CO₂-reduktion på 70 pct. i 2030. Skal Danmark i mål, kræver det, at der bringes privat kapital i spil – også på markedet for energieffektivisering, som på nogle områder er relativt umodent for de private investorer.

Derfor foreslår vi, at der oprettes en statslig garantiordning for grønne investeringer. Garantiordningens dækning skal tage toppen af konkursrisikoen for investeringer i energieffektive projekter, men samtidig skal investorerne have hånden på kogepladen, hvorfor garantiordningen kun skal dække eksempelvis halvdelen af et evt. tab ved en energirenovering.

Initiativet vil sætte gang i flere energirenoveringer og sikre større projekter, da flere private investorer vil finde markedet attraktivt at investere i, mens staten i få tilfælde vil skulle have penge op af lommen, fordi garantiordningen kun træder til ved faktiske konkurser.

Hurtigere etablering af den grønne fremtidsfond

I finanslovsaftalen for 2020 blev der endvidere aftalt at etablere en grøn fremtidsfond med en samlet kapacitet på 25 mia. kr. Hverken penge, eller juridiske rammer er på plads endnu.

Derfor foreslår vi, at regeringen rykker hurtigere på dette arbejde, så pengene kan komme ud og arbejde.

* * *

CO₂-reduktioner

Nogle af tiltagene i 'Grøn Genstart' vil bidrage direkte til at nå målet om 70 pct. CO₂-reduktion i 2030. Det gælder fx tiltagene at skrotte oliefyr og gasfyr og erstatte dem med varmepumper, som ifølge klimapartnerskabet for energi vil bidrage med 1 mio. ton CO₂-reduktion i 2030 ift. basisfremskrivningen.

Nogle tiltag bidrager ligeledes til 70 pct.-målet, men har en mere usikker karakter og er dermed i det, som Klimarådet vil kalde 'udviklingssporet'. Det gælder f.eks. 'Grøn strøm til grønt brændstof', hvor elektrolyse-processen skal ned i pris for at være et realistisk alternativ. Hvis det lykkes er potentialet til gengæld enormt og kan bidrage med 1,9 mio. ton CO₂-reduktioner i 2030 ifølge klimapartnerskabet for energi. Dette endda i sektorer som tung transport og tung industri, hvor det typisk er svært at reducere klimabelastningen.

Andre tiltag bidrager ikke i sig selv til at nå 70 pct.-målet, men er en forudsætning for at andre tiltag, som er meget vigtige for målet, kan realiseres. Det gælder fx udbygning af infrastruktur for elbil-ladestander.

Endelig er der tiltag, som primært vil gavne CO₂-reduktionen uden for Danmarks grænser i det globale klimaregnskab, fx ved at eksportere grøn strøm. Det gælder fx tiltagene, som bidrager med energirenovering, hvor den grønne el, som derved ikke bruges herhjemme, kan eksporteres.

Dermed indeholder denne plan nogle vigtige første skridt, som vil gøre det senere arbejde med Klimahandlingsplanerne lettere.